

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Segneri E Societate Jesu, Qvadráginta
Sermones**

Segneri, Paolo

Antverpiae, 1695

Sermo XXX. Die Martis post Dominicam Passionis. Manifestatur mundi amatoribus, mundum Traditorem esse, omnium pessimum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52734](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52734)

SERMO TRIGESIMUS.

DIE MARTIS POST DOMINICAM PASSIONIS.

Ego Testimonium perhibeo de mundo, quod opera eius mala sint. Joan. 7.

SI ulli hominum sunt, quibus Respublicæ bene ordinatæ, aut præmia destinēt eximia, aut gratitudinem exhibeant singularem, ij revera sunt, qui proditores, aut Regum sicarios manifestant. Astuerus Rex Asiæ potentissimus, centum ac viginti septem provinciarum Dominus ad regios honores Mardocheum, ut palam est, evexit, quod structas Regi insidias à Bagatan & Thares Eunuchis detexerit; Tiberius magnis præmijs Antoniam Trufi conjugem remuneratus est, quod proditionem à Sejano paratam revelaverit; Pyrrhus pariter Phenareten Samonis uxorem, quod jam incæptam exorsamque à Neoptolemo paris criminis telam manifestaverit. Cræsus famulæ ignobili, quæ insidias à perfida noverca regi structas detexit, statuam auream in signum gratitudinis erexit, ac in Delphico delubro collocavit. Ego quoque gratitudinem singularem à vobis expecto, Auditores, qui hodie ad me auscultandum convenistis, non alio fine hic comparentem, quàm ut insignem vobis proditorem revelem. Quem autem

illum? absque ullo sanè respectu conspiciam denunciandus ille, & palam manifestandus est: nominabo illum, sed timeo, ut ne fidem mihi præbeat, tantis enim vestrum quam plurimum in amoribus est, ut minimè dubitem, vos ejus partes ac defensionem susceperuros, meque injuriarum potius postulaturus, quàm ut me præmijs ac remuneratione donetis. Verùm nihil agitis, Auditores, proditor enim manifestus est, & evidentibus indicijs tenetur. Væ illi, qui sibi ab illo non caverit! Proditor iste mundus est. An immeritò dicat id Redemptor nostrum ac Servator Christus, qui in hoc mundum venit, ad veritatem hanc lubrem non minùs, quàm dignam propalandam: *Ego testimonium perhibeo ait, ego testimonium perhibeo de mundo, quod opera eius mala sunt*: quoniam enim tam grandi testimonio operis fuisset, nisi notoria foret operum illius malitia? Innumeri sunt, qui id ignorant, atque ideo credunt mundo, illum adorant, adhærent, & indies magis contentione eidem servire laborant. O utinam ejusdem mihi scelera, ut par est, hodie referret, ejusdemque dolos palam evolvere liceret; minime certe hærerem, quin vestrum quilibet eollem.

eisdem de illo sensu conciperet cum Apostolo Paulo, qui dicere solebat, aliud de mundo iudicium se non formare, quam de nebulone quopiam perinsigni in furcam acto: *Mihi autem mundus crucifixus est.* Si eò vobis pertingere non licet, saltem ab ejus amoribus desistite, nec mundi partibus accedite, nec vestram in eo fiduciam collocare; hoc unum est, quod omnino contentione à vobis efflagito, utque palam vobis fiat, id me absque ratione minimè prætere, benignè dicentem sustinete.

II. Et primò quidem dicite mihi sincerè, Auditores, nunquid ad servendum mundo etiam atque etiam inclinati estis? Bene est: videndum ergo, quid tandem vos ad eligendum ejus servitium impellat. An fortè promissa illa liberalia ac grandia, quæ ille ad benevolentiam vestram captandam largè ingerit? Ita mihi persuadèo: promittit enim voluptates, divitias & gloriam, illum nimirum bonorum ternarium, quo mortales ut plurimum vehementius infatuantur, quæ utri melle, cervi aquarum fontibus, ac lucæ papilionibus; unde mirum non est, quòd aures illi tam faciles præbeatis. Verùm ò nos incautos! scire potest, ut fraudem non agnoscat? Hæc ipsa mundi indulgentia (perpendite, quod dico) hæc ipsa, inquam, mundi erga vos indulgentia indicio vobis esse debet indubitato ac irrefragabili, eum esse proditorem; omnibus enim proditoribus in more positum & solenne est, blandè & amice in aliorum sese animos insinua-

re: Cain Abelem tradidit, deambulationem in silvulam suadendo: *egrediamur foras.* Absalon Ammonem, ad epulum oppiparum invitando; Jabel Sifaram, conciliando somnum; Samsonem Dalila, lascivis eum voluptatibus iritiendo; Trypho Jonathan, honorato eum hospicio excipiendo, plurimi alij id pariter fecere: *decipientium maximè hoc opus est.* prius *Hom. 16.* *suavià proponere, quòd mox inferans ad pop.* *tristia, ut bene observavit Chrysostomus.* Quid mirum ergo, si mundus tantà indulgentià omnia vestra desideria, etiam flagitiosissima, etiam depravata, etiam distorta secundet? minimè certè vobiscum sincerè agit, nisi & lamias, quæ mammas denucant, sinceritas dicere velitis, dum prætereuntes ad lac gustandum invitant, ut alleetos discerpant: *fili mi, fili mi,* monet sapientissimus Salomon, *si te laetaverint peccatores, non acquiescas eis.* *Prov. 1. 10.*

III. Quod si verum audire placet, an unquam dona, tam largè à mundo vobis oblata, seriò considerastis? vos certè magni pretij munera illa creditis; sed heu fallacia sunt; apparent esse dona, & sunt detrimenta, unde meritò Adami pomis, aut malo Eudoxiæ, aut pomis Paradis, donis heu nimirum sane stis comparantur; mihi verò liceat illa alteri cuidam dono comparare, quo infelix quondam Scotiæ Rex Chemetus illusus erat: hortum ille quondam animi gratia ingressus, ibi fortuitò inter alias plures, statuatam quandam elegantem conspicuitus est pomum sibi offerentem; Rex

nihil fraudis suspicatus extendit manum, eademque facilitate, quâ omnia, & ab omnibus solebat accipere, etiam munus à saxo præsentatum accepit: sed carè nimium facilitas hæc & confidentia sterit: cum pomo enim acutissima sagitta, quam alterâ manu paratam semper statua tenebat, elisa est, nulloque fugæ spatio concesso, ut vel iætum declinaret, vel prævideret, Regem interemit. Talia dona mundus dat suis cultoribus; hæc sunt mundi beneficia; hujusmodi munera, dicam liberè cum Damasceno, mundus omnibus præsentat: omnibus, qui ipsius voluptatibus obsequuntur, insidias struit. Voluptatibus fruuntur, in quas omnem sensuum furorem effundunt: ô pomum pulcherrimum! verùm voluptatibus conjuncti sunt morbi fædissimi, scabies, calculus, ulcera, podagra, quibus ad vitam medicè & miserè trahendam damnantur; ecce sagittam: Abundant divitijs, quibus omnia corporis commoda & delicias sibi parant; ô pomum pulcherrimum! sed divitijs amarè sollicitudines accedunt, contractuum, negotiorum, litium, fortunarum jactura, unde perpetuâ inquietudine torquentur; ecce sagittam! Habent gloriam, quâ horrorem ac nominis famam fastuosè extendunt; ô pomum nobile! sed gloriæ sociantur mille implacabiles contentiones, & æmulationes: ecce sagittam! verbo: mundus totus in maligno

1. Joan. 5. positus est, Joanne testante: aridet, ut saviat, blanditur, ut fallat, illicit, ut occidat, ut ait Cyprianus. Et vos

adhuc dubitare, & nova exigere argumenta, quibus proditor esse convincatur? Quid interest, illum bonorum omnium congeriem in sinus vestrorum effundere, si bona sunt plena fastidio, bona perniciofa, bona fucata & solùm apparentia? bona, in libro sapientiarum spuma maris appellata? tanta est eorum amaritudo; bona, à Jacobo vapor auræ reputata? tanta est eorum vilitas; bona, à Davide fræto recti comparata? tanta est eorum ariditas; bona, à Salomone post longam experientiam vanitatis & afflictionis titulo notatâ, afflictio spiritus, ut legunt Arabes; angustia spiritus, ut Chaldæi; sollicitudo spiritus, ut Syri; fractio spiritus, ut Vatablus; Passio venti, ut cum Theodotione & Symmacho D. Hieronymus? adeo ut ijs satiari, aliud non sit, quam vento pasci, qui non tantum vires minime restaurat, sed angustias excitat, & convulsiones, doloresque crudelissimos, quo viscera torquentur: *satiatus fuerit, ait Jobus, cum satiatus fuerit, ardebitur, astuabit, & omnis dolor irruet super eum. Vos vero tam amantes & fatui estis, ut mundi servitutem eligatis, hæc vobis bona promittentis? ô levitatem, impudentiam, simplicitatem! an non merito in vos invocatus Isaias exclamavit? Quare appenditis argentum, non in pignibus, & laborem vestram, non in sinceritate.*

IV. O quam appositè adjungitur, in futuritate: fingamus enim bona hæc, tam falsa, tam fallacia, desiderari tamen posse & expeti? quid tamen

dem speratis ? an tantam eorum copiam, ut plenè saturemini ? nihil minus. Dabit quidem ea mundus, sed ut quondam civibus Bethulæ ab hostibus obsessæ dabatur aqua *ad mensuram*, & illam quidem arctam, & modicam: quòd si eorum etiam abundantiam vobis indulgeat, rapiet illicò, quæ paulò antè dederat; certò enim vobis persuadeatis, mundum, tametsi sagacis instar infortioris fidem suam integram conservare allaboret, falsarium tamen esse, & impostorem, cui nunquam tantum in arca est, ut tot creditoribus suis satisfacere integrè possit. Quid facit ergo impostor ? ut uni importuniùs sollicitanti det, eripit id ipsum alteri, nec unquam sanè divitem unum & locupletem facit, nisi damno & dispendio alterius, nec unum elevat, nisi altero depresso. Cum Samson non haberet, unde redderet triginta vestes, in convivio nuptiali illis, qui propositum Problema solverent, promissas, scitis, quid fecerit? in Ascalonem descendit, ibiq; triginta viros interfectos vestibus spoliavit: descenditque Ascalonem, & percussit ibi triginta viros, quorum ablatis vestes dedit ijs, qui Problema solverunt: id ipsum mundus facit, ut unum vestiat, alterum spoliat; Machabæum ad vastæ Provinciæ clavum elevat, sed illam eripit Ammani; dat Sibæ prædiorum dominium, sed illa eripit Miphibosetho; Sadochum summi sacerdotij dignitate initiat, sed illam aufert excuneato Abiathar: atque ita passim fieri videbitis, mundum hortulanos æmulari, qui,

ut fontem undis repleant, ad exhibendos curioso spectatori aquarum lusus & spectacula, versâ clave syphonis alieno fonti aquas eripiunt. Quam ergo fiduciam in mundo collocabitis, qui cum minimè existimabitis, vos dolosè destituet? quin sæpiùs ea, quæ vestra sunt, in eos, qui minimè merentur, transferet, in adulatorem nimirum, delatorem vel alium, ijs modis ac vijs emergere cupientem, quæ longiores quidem videri possunt, quia sunt intricatæ, ambagibus & mæandris plenæ, in mundo tamen vel maximè sunt compendiosæ.

V. Verùm necdum satis: si saltem damni imminenti vos priùs admoneret mundus, dignus forsàn veniâ & excusatione foret; ut autem traditoris munere dignè fungatur, summam gaudij sui in eo collocat, ut incautos, & minimè suspicantes deserat, aut in summa voluptate vel extrema necessitate destituat. Jonas propheta sub umbra virentis hederæ lassus procubuit, quæ sensim erumpentibus folijs supra caput ejus sese explicabat, & amænissimum, velut extensi tentorij umbraculum effecerat: sed quo eventu? cum miser plenus solatio sub umbra ejus quiesceret, & super hederam latabatur latitiâ Jon. 4. 6. magna, exarscens subito planta emarcuit, & Jonam ferventissimi solis ardoribus expositum reliquit. O si mihi liceret, eorum omnium catalogum texere, qui ab impostore mundo turpissimè fuere delusi, quot ego non hederas tantum, sed etiam

lauros subito exortas, sed æquè velociter emortuas exhibere vobis possem? Cæsar è privato milite, Pomponiani & Possieni operâ, Imperator salutatus est; verùm, quis crederet? septimo post Principatum die, inversâ fortunæ rotâ, ab ijs ipsis interfectus est, nullius alterius delicti reus, nisi quòd nimium credulus auræ popularis favori nimium obsecundaverit. Ita Galba, Otho, Vitellius, Æmilianus, Pertinax, Florianus, Tacitus, Numerianus, nec unius quidem anni sceptrum tenuerit, è manibus cum despectu excussum, cum se illud arctissimè stringere judicarent. Infelix Jovianus, Principum piensissimus, sapientissimus, benignissimus, Constantinopolim ibat, ut regni gubernacula capesseret; dum autem per iter in cubiculo recenti calce obducto quiesceret, prunarum, quæ ad exsiccandam parietum humiditatem ibi incautè collocabantur, vapore suffocatus est. Longius paulò sceptro potiebantur Valerianus; sed quo eventu? à Sapore Persarum Rege superatus, vilem illi servitutem servire, & scabelli vicem subire compulsus est, quoties superbus victor equum conscenderet. Parem fortunæ mundi-que ludum experti sunt quatuor illi Reges, quorum nomina temporis injuriâ interciderunt, qui à Sesoistro Ægypti Rege subacti, jumentorum vices agere coacti sunt, & regio in curru servire jugales: usque aded nulla, quantumvis summa Majestas, secunda ludibrij est. Casimirus II. Poloniæ Rex, cum Regni proceres, &

Purpuratos primatios mensæ adhiberet, aliudque non audiret, quàm fortitudinis suæ & rerum gestarum eorum laetas acclamationes, divitiarum regiminis vota, & Nestoræ: atque auguria, haustum petijt, & vixit scypho labra admovit, cum mortuus concidit, mendacia fuisse hæc vota nimium quantum expectus. Verum quid frustra fatigor? satis dictum superque; an enim omnem eorum numerum compilabo, qui inter summas ridentis fortunæ blanditias turpiter decepti sunt? Sejanos nimium, Eutropios, Ruffinos, & Bellisarios; huc enim verò immensæ laboris, fœcis plena sunt volumina, plena scriptorum monumenta; hoc sanè Chrylostomum adegit, ut de omni terrena felicitate exclamaret: *nihil habet stabile, nihil firmum*; torrentem imbutur, qui tunc præcipue siccatur, cum quis Eliæ instar laboriosè ad equitatem eluctatus est, ut liberâ & incensa ibi aurâ frueretur: *expetimus pacem, & ecce turbatio*! verum tametsi tanta nobis suppetant veritatis hujus testimonia, nescio tamen, an ullum ad convincendum efficacius potentiusque; apponi possit, quam exemplum Ladislai inclyti Bohemæ Regis: audite, quæso, & nisi independam mundi felicitatem palam deprehenderit, calumniæ me reum aguite. Decem & octo annos vixit adjecerat juvenis Rex, cum in sponsam sibi adlegit Magdalenam Caroli septimi Galliarum Regis filiam: nuptijs celebrandis Praga Regni Metropolis destinabatur, jamque Udali-

cus Patavij antistes & Paranympus Parisios abierat, sponfam inde solennissimo apparatu deducturus: certè Europa Legationem magis magnificenti non vidit, ducentes Nobiles Bohemia, totidem Austria, ne pauciores Hungaria submisit, pompâ & habitu, Epheborum numero, & familiarij cultu, vestitu ac insignibus summe conspicuos, ut, nisi tanta personarum copia fuisset, totidem Reges videri possent. His ad Reginæ servitiâ jangebantur quadringentæ faminarum illustrium superbissimo comitatu stipatæ, atque ultra currus & effusa, auro, argentoque fulgentia, octoginta generosissimi equi honorarij accedebant, phaleris, frænisque, & omni reliquo apparatu tam splendido, qui, ut ita loquar, nec solis cursum dedeceret; ut taceam inauditam magnificentiam valorum argenteorum, peristromatum, & aulæorum ad exornanda conclavia, dona insuper atque munera omnis generis profusissima. Alij nobilissimi quique ad aulam Cæsaris, eundem cum Augusta consorte ad nuptias invitati, non impari pompa properarunt; alij ad Poloniæ Regem, ad Baviaræ & Saxoniarum Duces, alij ad Brandenburgicos Marchiones ablegati: conductæ Pragæ è vicina Herciniæ sylva trabes ingentes ad extruenda theatra, coronandos circos & hippodromos lusibus equestribus destinatos, erigendas tot spectatoribus projecturas & pergulas; viæ & urbis compita arcibus triumphalibus, ad majestatem usque superbiebant, pi-

cturis & statuis adornata, nihilque porro præter sponsæ regiarum adventum omnes & singuli præstolabantur, cum ecce subito dolere stomacho Rex, non absque tristitia ac perturbatione, dissimulato tamen malo cænæ accumbit, colloquitur, multumque noctis unâ cum purpuratis transmittit, inde ad cubile deductus inquieto somno fruitur, ad dici auroram advocantur celerrimè archiatri; sed ô casum Superi! ecce jam regem exanimem & mortuum, quis credat? vix triginta sex horarum spatio supra tumbam extensum. Heu scenam inversam! Citissimis subinde equis veredarijs in omnem partem emittuntur cursores ad iter Principum inhibendum, dies solennissima turbatur, pompa in luctum convertitur, sponsa Regia jam Pragæ vicinissima, regredi cogitur, non sponsa, sed vidua, perditio citius marito, quàm possessio. Eia, quid vobis videretur Auditores? nonne bene dixi, à mundo nos destitui, cum fortuna nostra felicitatis apicem & summam attigit? quod idem B. Petrus Damiani aliâ verborum phrasi explicavit: *quibus blanditur, ait, is quantoque in amaritudinem vertitur. O fallaciæ, ô fraudes, ô doli!* si hoc non est traditorem agere, quid porro erit? Hoc, nisi fallor, est Vesuvij montis genium imitari, cujus si circumfisos colliculos culturâ dignamini, spondet ille messem aut vindemiam uberrimam, ver perpetuum, pascua semper virentia, autumnum æternum, maturis semper frugibus abundantem: verum cum minimè credi-

creditur, ex visceribus imis vomitu portentoso eruat integros sulphuris & bituminis torrentes, cineribus, saxis & pumicibus intermixtos, paucorumque horarum intercapedine tantam stragem edit, quantum prius fructuum copiam & ubertatem promissit. *Malitia hora*, o verba Ecclesiastici appositissima! *malitia hora, oblivionem faciet luxuria magna*. Et vobis porro animus est, Auditores, ad montis tam formidandi pedes & confinia figere tentoria, ibique extructis casis habitare, ac indulgere quieti? Isaias certe, posteaquam Babylonis calamitatem descripsit, nec Arabes quidem tantum, ait, animi habituros, ut ibi tabernacula figerent: *Non ponet ibi tentoria Arabs*: nec pastor illic gregem locabit, nec ruricola minabit aretrum, & boves. Vos autem non tantum tentoria figere, sed & palatia ibi ædificare? Ah fugite Auditores, fugite, ingeminabo vobis, *fugite de medeo Babylonis, & salvate unusquisque animam vestram*! hæc enim non amicorum, ut credebatis, patria est, sed sicariorum, & latronum spelæum.

VI. Novi ego per bene, quid sit, quod vos in errorem inducit: funestos nimirum eventus, quos à mundo timendos monui, alijs semper causis, quam ejus perfidiæ adscribitis. Juvenis forte in flore ætatis rapitur: erat, dicitis, in victu immodicus & intemperans, nullam valetudinis curam habuit, nec pharmaca purgando corpori, nec medicinas admisit. Alius gratiæ & favore Principis excidit, quia

sermone incautus, & linguæ fuit immoderata: hic amicorum gratiam perdidit, quia moribus fuit asper & crudus. Ita nunquam mundus laetatur, ex sua perfidia calamitates & infortunia suorum cultorum erit, sed ipsosmet infortunj sui fabros fuisse, & sua sibi damna imputare debere jactitat. Sed an non hæc ipsa est sua palmaria, & manifestum perfidiæ argumentum? Certe proditores milidiosisius cutant, quam latere, hoc onem convertunt in industriam, omnemque artem impendunt; si enim semel eorum fraudes ac damna parent, quis porro illis confidere? Pauci certe Joabum imitantur, qui, cum latronum more præstantissimos belli Duces Abnerum & Amasam intromissit, indignum hoc facinus publicè jactavit, eorumque sanguine baltheo suum tinxit, *posuit cruorem publici in baltheo suo*. Pauci, inquam, hunc emulantur, sed potius emissis jaculis se abscondunt, interrogati negant, & pernegant, convicti pejerant; quod à celare facinus porro non liceat, multis modis fingunt, ac simulant: *Vir, qui fraudulenter, vocet amico suo*, ait in Proverbijs Salomon: *cum deprehensus fuerit, dicit, ludens feci*. Quis ergo mirum est, nunquam novis prætextus mundo deesse, quibus malitiæ ac perfidiæ suæ larvam faciat. Sed reverà mundus plenus est doli & fraudibus, Auditores, nolite confidere, sed fugite illum & abominamini, nolite credere, vos mitius ab eo habebendos, cum tam fidelem ipsi servitutem serviat, illius ad nutum parat

tis, ex eius doctrinâ & principijs vivatis; contrarium sanè experiemini. Nolitis, quid factu opus sit, ut mundus vos honoret, ac reveretur? Nihil illud facere oportet, eum conculcare, & illius favores nauci floccique habere: quisquis mordicus illi adhæret, nil tandem præter injurias refert, verumque experietur esse D. Damasceni effatum: *amicorum suorum hostis est mundus.*

VII. Rem sanè miram enarro, certissimam tamen: si ullus unquam mundum, dum viveret, tractavit pessimè, quis ille erat? nunquid Sancti? hi enim mundum verbis prosciderunt, calamis lacerarunt, &, quidquid mundus pretiosum habet, voluptates, divitias, gloriam, risu ac ludibrio excepere; & hi tamen ipsissimi tandem sunt, quorum memoriam mundus non sine laudibus & encomijs recolit: *memoria justis cum laudibus.* Memini enimverò in dies magis Alexij, qui, cum elapsis hinc mille annis è paterna domo profugeret, palmari mundum injuriâ affecit; memini Bernardi, qui voluptates illius contempsit; Francisci meminit, qui divinas pessumdedit; memini Romualdi, qui, ut mundi gloriam fugeret, longo tempore inter putridæ paludis salices, & fruticeta delituit. Hos sanè mundus admiratur, tanquam humanâ conditione superiores, hos honorat, hos celebrat, hos adorat, & tumulis eorum genoflexus advolvitur, *memoria justis cum laudibus*, quis non videt? *memoria justis cum laudibus.* Iis autem, quibus in amoribus & pretio mundus

R. P. Segneri Quadragesimale.

erat, quid accidit? hos sanè, ait Sapiens, suspenso naso irridet, & subannat, veluti vanos, proprii commodi studiosos, ambitiosos, discolos, & lascivos; *& nomen impiorum putrescet.* *Ibidem.*

Erexit quondam, ut notum est, Nabuchodonosor statuam auream, majestatis suæ monumentum, convocatisque omnibus regni proceribus, tam militari, quàm civili dignitate conspicuis, imperavit, ut audito fonitu tubæ, fidium & citharæ, sambucæ & Psalterij in genua provoluti. divinis eam honoribus colerent; in tanta populi corona soli ter gemini adolescentes regia contempserunt imperia, & voce libera ritum impium detestati, potiùs fornacem inferni instar ardentem ingredi elegerunt, quàm jussis regijs parere: *notum sit tibi, ô Rex, Dan. 3. quia Deos tuos non colimus, & statuam auream, quam erexisti, non adoramus.*

Et quinam tandem ab eodem rege mactati honoribus, ad dignitates promoti, alijsque omnibus antecellere? an illi forsitan, qui in terram proni servili hoc obsequio perfuncti sunt? minimè profecto; sed Juvenes, mandati regij contemptores, hi enim in flammis illæsi, & à rege ipso, velut chara cælis capita, honoribus exculti, novas dein ad dignitates evecti, livoris & invidiæ antram æmulis suis præbuere: *Postquam eos vidit Rex generosè stantes, verba sunt D. Chrysoptomi, prædicavit, & coronavit, non propter aliud, audite obsecro, non propter aliud, nisi quia se contempserunt.* Hoc sanè est, quod in dies mundus facit: qui statum illius sese supplices adsternunt, *negle-*

Ccc

neglectissimi sunt; qui verò ardentes potius rogos eligunt, mendicitatem, contemptus, dolores & tormenta, hi sunt in pretio. Nolite igitur ullam à mundo propter obsequia illi præstita remonerationem sperare; nimium quantum erratis. Nil nisi perfidiam, summamque ingratitude[m] experiemini, neque aliam vobis mercedem dabit, quàm qualem solent traditores.

VIII. Compatior vobis profectò, si unquam mundo servire statuistis: quid enim est mundo servire? ò quàm duris vos legibus, quàm gravibus oneribus subjicietis? multò sanè gravioribus, quàm si Christi obsequio vos manciparetis: *Catenas ligneas contrivisti*, dicam commiseratione vestri tactus cum Propheta, *& facies pro eis catenas ferreas*. Arduis sanè legibus sequaces suos, quis negaverit? adstringit Deus; inimico nimirum veniam largiti, abstinere ab illicitis, animum demittere, præstare obedientiam, desiderijs & pravis affectibus dominari; hæc enim vero gravia sunt: certi tamen sumus, Deum vires etiam nobis & necessaria gratiæ auxilia suppeditare, ut ea executioni mandemus: *fidelis Deus*, D. Paulo teste, *qui non patitur vos tentari supra id, quod potestis*. Ille vobis affluet, quemadmodum Stephano adstitit, sub lapidum grandine constituto; ille vos confortabit, uti fecit Antonio, ab integris dæmonum legionibus infestato. Nullam ergo dolendi causam habemus, ut enim Divinè pronuntiavit D. Leo, *justè instat præcepto, qui præcurrit auxilio*. O longè

alius est mundi genius! Injuriã affluens es? (ait mundus) eja nisi vultus haberi velis, vindictam para; sic volo, sic jubeo: atque hac ratione *præcepto instat, sed non præcurrit auxilio*; nam vires vindictæ pares non subministrat; pecunias non suggerit, quibus nutrias licitios, & famulitium addeas, adeo ut cum paupertate non rorò luctandum, opeque dissipanda sint, ut mundi imperijs satisfiat: quid si hæc omnia vitamque ipsam periculo exposuerit, totum tandem clamorem in te redundabit, ut adeo verissime exclamet Jeremias: *Crudelis est, crudelis est, & non miserabitur*. Nobilissimè ài mundus, bene est; magnificè in publico comparandum; parandi prædii currus & equi, vestium & famulorum pompâ luxuriandum est: *instat præcepto, sed non præcurrit auxilio*; nec enim facultates aut prædia conferet, tantis sumptibus suffectura. Mercator es? ait mundus, vide, ut quibuscumque artibus illæ fidei famam conferres, contractus in eas, cambia in istas, commercia tractes: *instat præcepto, sed non præcurrit auxilio*; nec enim summam capitalem conferet tantæ negotiationi parem. Aulicus es? ait mundus: gratiam principis modè omnibus aucupare, vide, ut dignitate, famâ & existimatione æmulis tuis omnibus palmam præripias: & certe ne quis te à gratiæ possessione deturbet: *instat præcepto, sed non præcurrit auxilio*, necessarijs enim ad id doctibus sagacitate, prudentiâ, & dextera te non instruit. Verbo, mundus pari modo servos suos tractat, quo

P A R S A L T E R A.

Rex Ægypti Phrao miseros Hebraeos, imperavit illis labores difficilimos, & nec paleas quidem fabricæ necessarias concessit: sic dicit Phrao, non do vobis paleas, ite & colligite, si invenire poteritis, nec quidquam mittatur de opere vestro. Ecce labores imperat Phrao, paleas negat: ita mundus insat præcepto, non præcurrit auxilio. Et vos tam stulti eritis, ut ultro submittatís vos domino tam crudeli, tam perfido, tam doloso. Deum immortalẽ usque adeo cæci sumus, ut ferre malimus ferreum mundi jugum, quàm jugum Christi, ipsiusmet testimonio, & vivæ vocis oraculo, tam suave? Hoc enim vero avertat Deus! sed potiùs, cui licet valedicere mundo, ocyus illi valedicat, totùsque ad Christum confugiat, qui tot nobis urbes refugij, quot claustra pandit: quivis sibi dicam credat saluberrimum Ecclesiastici consilium: in partes vades sæculi sanã; sapiamus, quæso, aliorum damno, qui, ut Jeremias lamentatur, se desponsarunt mendacio, ut porro spes nulla divortij superfit: apprehenderunt mendacium, & noluerunt reverti. Consideremus gravissima pericula ac damna, nec pedem etiamnum liberum ultro in compedes induamus, non des alieni honorem tuum, & annos tuos credeli, ut monet Sapiens.

Videor mihi, vos audire amicè querentes, hoc me sermone nil aliud fortassis intendere, quàm mundum suis incolis spoliare, eosque omnes aut in Camaldulensium claustra, aut Carthusianorum recessus, aut horridas Alvernæ solitudines amandare. O me felicem, si id impetrare liceret! sed hoc vel sperare vel petere non auium: de reliquo certò vobis velim persuadeatis, hanc solam veritatem fuisse, quæ innumeros impulit, ut mundum fastidirent, illumque non aliter ac proditorem haberent: hæc monachorum claustra incolis, hæc silvas Anachoretis replevit; stultum enim illis videbatur, illius blanditijs moveri, quem constat decepisse universos: à mendace, ait Ecclesiasticus, *Ecl. 32. 4* à mendace quid verum dicitur? Non ignoro quidem, vestrum quàm plurimos seu ætate, seu conditione & statu prohiberi, quò minus mundo nuntium remittant: quid ergo faciendum illis superest? an tabescendum & desperandum? Minimè, sed consilium meum sequantur: maneat in mundo, nil moror; sed aviculas imitentur, cum in terram se demittunt; solent quidem misellæ descendere non raro ex amica aëtis regione, ut necessarium sibi pabulum in terra quærant, sed quia eam sibi norunt infidam, ne forte in laqueos, pedicæ, aut virgulas visco istas incidunt, diutius ibi non morantur, quàm quantum necessitas cogit, dumque

que terræ insident, vigiles continuo oculos omnem in partem contorque- rit, omnia tuta timent, & ubi grana aliquot apprehenderint, in auras se quantocyus librant, & cælum petunt. Ita & vos hoc mundo utamini juxta

1. Cor. 7. Apostoli doctrinam, *tanquam qui non*

31.

utantur: nolite ei cor affigere, aut affectu tenaciùs adhærere, nec blanditijs ejus nimium tribuere, *quia opera ejus mala sunt*: verbo: cum mundo non aliter ac cum proditore conversamini. Regula utilissima, secunda & certa est, quam ut melius penetretis, placet vobis proponere, quod accidit Divo Henrico Sufoni, Magnæ Dominicanæ familiæ Illustrissimo Sideri, quæ an plures scholis Doctores, an cælo stellas dederit, ignoro.

X. Iter illi ex Germania inferiore in superiorem fuit per silvam, non tam ferarum copia, quàm latrocinij infamem. Hanc cum sero jam die, & sine comite ingrederetur, ecce latronem, corporis proceritate, vultu, gestuque formidandum obvium habet; pendente ad latus acinace, hastaque armatum; hic cum fixos in Henricum oculos conjecisset, ita, inquit, Pater, & quia te virum bonum esse arbitror, aures consentienti præbe. Credebat Henricus, hæc eum in finem dici, ut à via regia abductum securiùs certiusque trucidaret: igitur consilij inops, milleque animi fluctibus agitat, nesciebat, quid potissimum ageret. Quid enim? sequeretur latronem? sed hæc plena periculi alea erat. Fugeret? vanum fuit & incassum. Clamaret? maximè temerarium. Dum

autem has inter angustias fluctaret, Divinæ confusus Providentiæ latronem insequi statuit, qui hunc in modum ei locutus est: scias, inquit, Pater, me annis plurimis silvæ hujus inquilinum, id unum egisse, ut viatores primò fortunis, tum vitâ spoliarem, eorumque cadavera bellijis prædam darem. Vobis judicandum relinquo, quis Henrico ad sermone istius exordium animus fuerit: formato tamen ad constantiam vultu, perge, inquebat, & historiæ tuæ filium absolve. Cui latro: ecce, inquit, sub hac quercu hominem jugulari; sub illa illic fæminæ gulam fregisse: verò, ubi modò consistimus (locus erat ad altam Rheni ripam situs) hic, inquit, sacerdotem tibi non absimilem obvium nactus sum, qui me à peccatis absolvit, veritus autem, ne me ad judicem deferret, tranladato pro corpus ense, in undas eum præcipitavi. Hic enim verò Henricus terribiliter, & identidem anxie circumspiciens, an manum capulo admoveret, nec in amplius potens manifesta terroris sui signa dare: latro autem nihil commotum gravius in eum meditatus, sed vere penitentis animi stimulis perterritus, integram Henrico seclerum suorum confessionem fecit, actisque humaniter gratijs, per reliquum silvæ comiter eum deduxit, & implorato precum subsidio, cui se salutem suam debere professus est, illæsum à se dimisit. Ecce, quid agat, qui cum latrone egit, & coactus quidem: conversatur illi, sed ideo solum, quia aliter non licet; interim tamen ad illig-

torquetur, Deo se commendat, timet, tremet, palpitat, & in horas imminens exitum metuit: sic cum mundo nobis agendum est; hic enim, si sincerâ apud vos criminum confessione perfungi velit, latronem se esse, ingenuè fateri debet, qui in hac vasta mundi silva infinita latrocinia fecerit, ad quorum numerum explicandum absque imprudentiâ nota obligari non potest: fatebitur insuper, se incautum quendam juvenem, Absalonem nomine, instigasse, ut Patris sui coronæ & sceptro insidiaretur; postea verò illum turpissimè tradidisse, & in eas redegisse angustias, ut suismet capillis è quereu suspensus, tribusque lanceis perfoctus interiret. Fatebitur, se Achitopheli quoque, magis quondam nominis in Davidis aula consiliario, gulam resti fregisse. Dicet, se Ammanem præterea, Assuero in paucis charum, pari perfidia & mortis genere necasse. Hæc, aliæque plurima, magisque atrocia latrocinia singillatim enarraret mundus, si memorati latronis exemplo peccatorum exhomologem deponere vellet. Vos interea sollicitè circumspicite, & videte, quomodo caute ambuletis; an blandis ejus illicijs fidendum, an amicis verborum lenocinijs fides habenda sit: ille, ille est

inimicus ille mendacissimus, de quo Ecclesiasticus monet: *ne credas inimico tuo in aeternum: etsi humiliatus vadat curvus, adice animum tuum, & custodi te ab illo, & ne statuas illum penes te.* Num intellexisti? nolite fidere ejus blanditijs, illicijs, illecebris, acclamationibus & applausibus, sed tantò magis cavete, & vigilate, quoniam cum subversione tua am-
bulas. Quodsi eò in statu es, ut mundum deserere porrò non liceat, saltem juxta D. Joannis monitum, amicitia arctioris fœdus cum eo non ineam, *nolite diligere mundum, nolite diligere!* proditor enim est, nec qualiscumque, sed truculentus, pestilens, & pessimus, qui summam tibi perniciem machinatur. Dalila Samsonem tradit in manus Philistæorum, Doëg Abimelechum in Saulis potestatem, Judas Jesum Christum sacerdotibus Hierosolymæ; longè pejoribus inimicis vos tradere mundus meditatur, si dolus ei succedat, potestati nimirum sathanæ & inferni; & nos adhuc mundum amemus? ò rem insolitam, & miram! placere posse proditorem, & illis quidem, qui eum talem esse agnoscunt, hoc si ita est, gravius certè piaculum videtur, non ejus, qui perfidè prodit, sed qui sciens volensque proditur.